

Nº 16/1967.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l-
s e s framställning till Ålands landsting
med förslag om utverkande av ett extraordina-
rie tilläggsanslag för elektrifieringen av
landskapet Åland.

Ålandsdelegationen har medelst beslut av den 9 februari 1955 och
1 april 1959 tilldelat landskapet Åland extraordinarie anslag för elekt-
rifiering till ett totalt belopp om 4.005.000 nymark, avsett att förde-
las på de olika elektrifieringsarbetena på sätt av besluten och av bi-
fogade tablå framgår. Ålandsdelegationens förstnämnda beslut grundade
sig på en framställning från Ålands landsting av den 13 april 1954 och
delegationens senare beslut på framställningar från Ålands landsting av
den 11 december 1957, den 24 mars 1958 samt den 12 december 1958. Repub-
likens President stadfäste den 23 mars 1956 Ålandsdelegationens först-
nämnda beslut och den 9 augusti 1959 Ålandsdelegationens senare beslut.

De i anslutning till framställningarna om förenämnda extraordinarie
anslag uppgjorda elektrifieringsprojekten i landskapet ha numera full-
följts. Beträffande investeringarna i Ålands kraftverk för stamlinje i
Gustavs och stamlinjeutbyggnaden på fasta Åland har arbetet icke föran-
lett ytterligare åtgärder.

Elektrifieringen av skärgårdsområdena (Lumparland, Föglö, Sottunga,
Kumlunge och Kökar kommuner samt Ängö och Bussö holmar) utfördes av Val-
tion Sähköpaja (senare Turun Asennuspaja) Åbo, enligt entreprenadkontrakt
av den 18.6 1957 och den 27.1 och 8.2 1958. Slutgranskning verkställdes
år 1961. På grund av meningsskiljaktigheter angående entreprenadarbetet
och tolkningen av vissa kontraktsbestämmelser fördes därefter långvari-
ga förhandlingar mellan beställaren Ålands landskapsstyrelse och leve-
rantören TuAp. Dessa förhandlingar kunde slutföras först år 1966.

I Ålands landstings framställningar förutsattes ifråga om den egentli-
ga skärgårdens elektrifiering att statsbidraget skulle täcka kostnaderna
för sjökablar, bergsstolpar och vattenkorsningar. Dessa kostnader har i
den åländska skärgården beräknats utgöra 1.406.797 mark. Handels- och
industriministeriet har emellertid i sitt den 12 mars 1959 avgivna utlå-
tande till Ålandsdelegationen i anledning av de av landskapet begärda
tilläggen till tidigare för elektrifieringen beviljat extra ordinarie
statsanslag ansett att statsbidrag för kraftverket och elektrifieringen
skall utgå på basen av den åländska landsbygdens elektrifieringsbehov,
uttryckt i antalet tariffenheter, enligt samma principer som för övrigt
tillämpas i riket och med hänsyn till landskapets särart och avlägsna
läge förordnat största möjliga bidrag. I Handels- och industriministeriets
utlåtande och Ålandsdelegationens beslut har antalet te uppskattats till

25.500 på fasta Åland och 7.000 i skärgården. På basen av dessa te och ett bidrag om 120 mark/te på fasta Åland och 135 mark/te för skärgårdsområdena beviljades ett totalanslag om 4.005.000 nymark för hela landskapet, vilket fördelades på de olika arbetena såsom ovan angivits.

I fråga om den egentliga skärgården har landskapsmyndigheterna efter slutuppgörelsen med TuAp konstaterat, att kostnaderna stigit utöver de beräknade med belopp som, om de ålades abonnenterna, skulle ställa dessa i en jämförelse med andra abonnenter mycket sämre situation och försvaga deras även annars dåliga ekonomiska ställning. Då kostnaderna för elektrifieringen i skärgården till mycket stor del hänför sig till de bergsstolpar, sjökablar och vattenkorsningar, som icke förekomma vid normal linjedragning annorstädes, synes det riktigt, att skärgårdsabbonenterna ej heller skulle belastas härför. Totalsumman av de tidigare beviljade extraordinarie anslagen avsåg upprustning av hela elnätet och kraftdistributionen på Åland, men denna summa fördelades sedan på de olika arbetena. Kostnaderna för elektrifieringen av skärgården bör därför även nu kunna betraktas såsom ett särskilt objekt. Kostnaderna för elektrifieringen av skärgården, d.v.s. Lumparland, Föglö, Sottunga, Brändö, Kumlinge samt Ängö och Bussö holmar ävensom Kökar har enligt bifogad specifikation stigit till sammanlagt 3.251.131,15 mark medan den beräknade kostnaden var c. 2.500.000 mark. Då av beviljade statsanslag på skärgårdselektrifieringen tidigare fördelats 1.250.000 mark innebär detta att abonnenterna därstädes skulle komma att erlægga 2.001.131,15 mark eller med nuvarande te-antal c. 300 mark/te. Detta måste betraktas såsom en oskäligt hög kostnad då fråga är om en region, vilken klassificerats såsom u-område och sålunda borde erhålla största möjliga stöd.

Såsom ovan framhållits hade abonnenterna ursprungligen erhållit den uppfattningen att staten annorstädes bekostat utgifterna för bergsstolpar, sjökablar och vattenkorsningar och att så skulle ske även i detta fall. Kostnaderna för dessa bergsstolpar etc. i den åländska skärgården har stigit till 1.406.797 mark, varför abonnenterna därstädes endast borde taga del i resterande belopp, 1.844.334,15 mark, med, om hänsyn togs till tidigare beräknade belopp och kostnadsökningarna, exempelvis 170 mark/te eller 1.146.330,15 mark. I detta fall skulle statsbidraget utgöra 2.104.801 mark mot tidigare 1.250.000 mark och tillägget för skärgården sålunda 854.801 mark.

Betraktas landskapet såsom en helhet kan konstateras att antalet te på den åländska landsbygden stigit till 30.000 medan det exakta antalet anslutna te i skärgården f.n. är 6.744. Med beaktande av det ökade antalet te skulle med tillämpning av de av Handels- och industriministeriet

år 1959 förordade principerna ett slutligt bidrag utgå enligt följande beräkning: $7.000 \times 135 \text{ mk} + 30.000 \times 120 \text{ mk} = 4.545.000 \text{ mark}$.

Då tidigare beviljats totalt 4.005.000 mark skulle tilläggsanslaget i detta fall utgöra 540.000 mark. Under förutsättning att detta tilläggsbidrag kunde tillgodoräknas skärgården skulle statsbidraget härför med beaktande av tidigare för skärgårdsområdet beviljat anslag 1.250.000 mark, bli 1.790.000 mark och abonnenternas andel 1.461.131,15 eller c. 217 mark/te.

En beräkning enligt de nya av statsrådet fastställda grunderna för elbidrag skulle för skärgårdens del ge ett med ovanstående uträkning ganska nära överensstämmande resultat.

På grund av ovanstående uppgifter har från Handels- och industriministeriets kraftekonomiska byrå muntligt besked erhållits att landskapet ifråga om kostnaderna för elkraftdistributionen och utbyggnaden av elnätet kan anses jämförbart med bl.a. Enareområdet och vara berättigat till motsvarande bidrag. Denna jämförelse skulle enligt byrån visa att landskapet borde kunna påräkna ett tilläggsanslag om c. 350.000 mark. Det har härvid framhållits att vid beviljande av statsbidrag icke sedan år 1959 beaktats indexstegringar på kostnaderna varför ett tilläggsanslag på den grund icke skulle kunna uppgå till ovannämnda summa om 540.000 mark. Emellertid förhåller det sig så att nu ifrågavarande indexstegringar på byggnadskostnaderna hänför sig i huvudsak till åren 1957-1959 varför det synes skäligt att även de skulle beaktas.

Med hänvisning till ovanstående får landskapsstyrelsen vördsamt föreslå,

att Landstinget måtte till Ålandsdelegationen ingå med följande framställning:

"Till Ålandsdelegationen

från Ålands landsting.

Ålandsdelegationen har = = = = = beaktas.

Med hänvisning till ovanstående får landstinget vördsamt anhålla

att Ålandsdelegationen måtte bevilja landskapet Åland ett extraordinarie tillägg om 540.000 mark till anslaget för elektrifieringen av Lumparlands, Föglö, Sottunga, Kumlinge och Brändö kommuner jämte Ängö och Bussö holmar samt Kökar kommun.

Mariehamn, den

1967.

På landstingets vägnar:

Mariehamn, den 17 mars 1967.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson

Landskapskamrer

Henrik Gustafsson.

Bilaga 1.Statsanslag och kostnader för elektrifiering av Åland.

	Beviljat 1956 nmk	Beviljat 1959 nmk	Beviljat sammanl.	Beräknat kostn. vid anh.om bidrag 1957-58.	Slutlig kostn. på vilken stats- bidr. baseras
1. För kraftverket, M:hamn	1.450.000	880.000	2.330.000	3.480.000	3.480.000
2. För elektrif.av Lumparland,Föglö, Sottunga,Kumlinge, Brändö o.Kökar samt Ängö och Bus- sö holmar	833.000	215.000	1.048.000	c. 2.166.700	2.874.474,50
3. För Kökars kraft- försörjn.	82.000	120.000	202.000	c. 324.600	376.656,65
4. För stamlinjen i Gustavs kommun	-	187.000	187.000	187.000	141.000,-
5. För om- och till- byggn.av vissa stamlinjesystem på fasta Åland.	238.000	-	238.000	238.000	365.506,49
	2.603.000	1.402.000	4.005.000		

Kostnaderna för elektrifieringen av skärgården.

I.	Lumparland, Sottunga, Föglö, Kumlinge, Brändö + Ängö, Bussö holmar	5.862 te	
	<u>Enligt kontrakt med TuAp.</u>		
	Avtalssumma	2.099.310,-	
	./. nat.prest.	<u>178.696,03</u>	
		1.920.613,97	
	./. krediteringar	<u>45.389,73</u>	
		1.875.224,24	
	+ tilläggsdeb.enl.list.	<u>105.622,13</u>	
		1.980.846,37	
	+ extra arb.	204.265,76	
	+ index o.räntor	165.707,89	
	<u>Övriga kostnader.</u>		
	Kontrollant	23.547,67	
	Ål.eland.lag.f.stolp.m.m.	79.942,79	
	Räntor o.index för lån und. byggn.tiden	209.623,79	
	Ekono + diverse	<u>31.844,20</u>	
	Kontanta utbetaln. S:a	2.695.778,47	
	Nat.prest.	<u>178.696,03</u>	2.874.474,50
II.	Kökar. 882 te.		
	<u>Enligt kontrakt med TuAp.</u>		
	Avtalssumma	141.629,55	
	./. nat.prest.	<u>17.395,42</u>	
		124.234,13	
	+ krediteringstabell	12.860,61	
	+ index o. ränta	19.992,84	
	+ extra arbeten	<u>14.970,98</u>	
		172.058,56	
	./. kred.av index	2.885,33	
	<u>Övriga kostnader.</u>		
	Ål.kraftv. Ab för kabel	180.000,-	
	Ål.eland.lag för stolp.	9.116,-	
	Ekono	<u>972,-</u>	
	Kontanta utbet. S:a	359.261,23	
	Nat.prest.	<u>17.395,42</u>	376.656,65
			3.251.131,15